

Der foreligger her intet andet end Omskrivninger og Papir, der er absolut ingen Realitet foregaaet.

Aktieselskabet har ikke udbetalt en Øre af sin Kasse, men kun givet et Stykke Papir fra sig. Aktionæren er ikke blevet en Øre rigere, hans Formue er rigtigt opgjort nøjagtig den samme som før. Man kan end ikke sige, at den i de foregaaende Aar gennem Reservefonden opsamlede Formueforøgelse nu er blevet realiseret eller gjort disponibel. Dette vilde man kunne sige, hvis Aktionæren havde faaet nogen Del af Reservefonden udbetalt — dette vilde med Rette kunne kaldes et af Selskabet udbetalt Provenu —, men Selskabet har jo netop beholdt hele Reservefonden, intet udbetalt og kun givet et Stykke Papir fra sig. Hvorledes man, som Lovforslagets Motiver synes at mene, skal kunne indbefatte Udstedelse af Friaktier under „de af Selskabet udbetalte Provenuer“, synes ganske gaadefuldt. Aktionæren har ikke af Selskabet faaet udbetalt noget, hvoraf han kan betale Skatten, og hvis han ikke har andre Midler, maa han altsaa sælge sin Friaktie for at kunne udrede Skatten og staa saa tilbage med den halve Aktieret af, hvad han havde før.

Særlig grelt vilde Forholdet stille sig, hvis Aktionæren for nylig har købt sin Aktie og under Hensyn til den tilstedeværende Reservefond har betalt den med dens fulde Værdi 2 000 Kr. Han vil nu efter Udstedelse af en Friaktie efter Lovforslaget ifalde en Skat, der efter de gældende Satser vil kunne beløbe sig til 400 Kr., som tages ud af Lommen paa ham uden nogen som helst tilsvarende Formueforøgelse eller Indtægt.

At det ovenfor anførte ikke er blot Teori, men ganske stemmer med det praktiske Forretningsliv, vil ses ved en Gennemgang af Kurslisterne for Københavns Børs. Det vil her i alle Tilfælde af Udstedelse af Friaktie ses, at Kursen Dagen efter Friaktiens Udstedelse falder til nøjagtig det halve af, hvad den var Dagen før.

Jeg skal endnu anføre, at Udstedelsen af Friaktier ingenlunde behøver at have noget med Kurs- eller Børsinteresser at gøre, men kan være Udtryk for rent praktiske Forretningshensyn, og skal jeg som Eksempel herpaa nævne den i Begyndelsen af 1918 stedfundne Friaktieemission i A/S Dampskibsselskabet af 1912.

Dette Selskab havde paa en Aktiekapital af kun 800 000 Kr. efterhaanden erhvervet sig en Tonnage paa 17 600 t, saaledes at der var fremkommet et fuldstændigt Misforhold mellem den nominelle Aktiekapital og den Forretning, der blev drevet. Dette Misforhold kunde være udjævnet ved at udvide Aktiekapitalen paa ordinær Maade, men dette vilde kunne medføre, at den snævrere Kreds af gamle Aktionærer, der hidtil havde været de bestemmende indenfor Selskabet, blev sat ud af Spillet, og at Selskabet kom til at dele Skæbne med saa mange andre danske Selskaber, nemlig, at Aktiekapitalen blev en Kastebold for Børsjobbere. Da nu Selskabet havde saa store Reserver, at det ikke behøvede Inddragning af ny effektiv Kapital, reablerede man det omhandlede Misforhold mellem Aktiekapitalen og Tonnagen ved Udstedelsen af Friaktier, som jo forblev paa de gamle Aktionærers Hænder.

I dette Tilfælde og mangfoldige andre er Udstedelsen af Friaktier ikke en Gang Udtryk for, at man forventer at kunne give Aktionærerne større effektivt Udbytte end tidligere, men naar Aktionæren saaledes efter Udstedelsen af en fuld Friaktie faar det halve Udbytte af, hvad han tidligere fik, altsaa samme effektive Udbytte — og dette maa absolut anses for det normale —, bortfalder enhver Antydning af Begrundelse af en Beskatning af Friaktien som saadan.

Endvidere skal jeg bemærke, at naar Udstedelsen af Friaktier, der jo kun er en bogholderimæssig Opskrivning af Aktiekapitalen, skal gøres til skattepligtig Indtægt for Aktionæren, maa paa ganske samme Maade en Nedskrivning af Aktierne paa Grund af stedfundne Tab kunne fradrages i den skattepligtige Indtægt. Denne logiske og nødvendige Konsekvens burde — for at undgaa Disput desangaaende — udtrykkelig fremhæves i en eventuel Lov om Beskatning af Friaktien, men unægtelig vilde Bestemmelsen med denne Konsekvens snarere give Statskassen Tab end Gevinst.

Overhovedet vil en Beskatning af Friaktier — bortset fra Tilbagevirkningen — sikkert aldrig give Statskassen nogen som helst Indtægt, idet man over-